



УДК 159.9

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF MANAGERIAL WORK OF WOMEN AND MEN: A COMPARATIVE ANALYSIS.**ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ****Minotska O.O. / Міноцька О.О.**
*student / студентка.***Umerova K.A. / Умерова К.А.**
*student / студентка***Dluzhynskyy V.O. / Длужинський В.О.**
*student / студент***Shutiak I. A. / Шутяк І. А.***Заслужений вчитель України/Zasluzhenyy vchytel Ukrainy*
*ORCID: 0000-0003-1237-1055**Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law,*
*Khmelnytskyi, Heroes of the Maidan, 8, 29013**Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,*
м. Хмельницький, Героїв Майдану, 8, 29013

Анотація. Ця дослідницька робота спрямована на порівняльний аналіз психологічних аспектів управлінської праці жінок та чоловіків. Порівнюючи стилі керівництва, вплив особистісних характеристик на управлінську ефективність та стресостійкість, а також особливості комунікації та конфліктів у робочому середовищі, дослідження виявляє ключові відмінності та схожості між чоловіками та жінками в управлінській діяльності. Результати надають важливі висновки для практичного застосування у розвитку управлінських навичок на робочому місці.

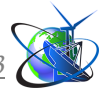
Ключові слова: гендерна рівність, управлінська праця, порівняльний аналіз, соціокультурний контекст, психологічні аспекти, гендерні відмінності, стиль управління, стресостійкість, ефективність комунікації.

Вступ.

У сучасному світі, де роль жінок та чоловіків в суспільстві постійно еволюціонує, розуміння психологічних аспектів їхньої управлінської праці є ключовим для досягнення успіху в організаційному середовищі. Незважаючи на значні зміни в сприйнятті гендерних ролей та стереотипів, які відбулися протягом останніх століть, питання гендерної рівності та впливу статі на управлінські практики залишаються актуальними та обговорюваними.

Ця стаття присвячена проведенню порівняльного аналізу психологічних аспектів управлінської праці жінок та чоловіків. Розглядаючи такі ключові аспекти, як стилі керівництва, особистісні характеристики, комунікація та управлінська ефективність, ми прагнемо виявити як відмінності, так і спільні риси управлінського стилю жінок і чоловіків. Розуміння цих аспектів може допомогти у покращенні управлінських практик, підвищенні ефективності та створенні сприятливого та рівноправного робочого середовища для всіх працівників.

Засвідчення статті науковою базою та практичними висновками може стати важливим внеском у розвиток діалогу про гендерну рівність та підтримку різноманітності в сфері управління.



Основний текст.

Сучасне дослідження управлінської праці жінок та чоловіків визначається широким спектром академічних та практичних напрямків, що відображають тенденції суспільного розвитку, включаючи розширення ролі жінок у керівництві, зростання уваги до гендерної рівності та розвиток різноманітних організаційних моделей. Актуальність порівняльного аналізу управлінської праці жінок та чоловіків визначається кількома ключовими факторами:

- гендерна рівність у бізнесі та управлінні, а саме стремління до створення справедливих умов для кар'єрного зростання та розвитку як для чоловіків, так і для жінок, є одним із основних пріоритетів сучасного суспільства. дослідження в галузі управління дозволяють визначити перешкоди та переваги, з якими стикаються жінки та чоловіки у процесі управління [3];

- розмаїття керівницьких стилів, тобто порівняльний аналіз дозволяє розглянути різноманітність підходів до управління, відмінності у стилях лідерства та їх вплив на організаційні результати в контексті гендерних різниць;

- вплив соціокультурного контексту; культурні, соціальні та історичні чинники впливають на уявлення про ролі жінок і чоловіків у суспільстві та організаціях. порівняльний аналіз дозволяє врахувати ці впливи та їхні наслідки для управлінської практики;

- практичні наслідки - розуміння відмінностей та схожостей управлінської діяльності жінок та чоловіків допомагає розробляти ефективні стратегії розвитку та розширення можливостей для всіх працівників, незалежно від статі.

Порівняльний аналіз управлінської праці жінок та чоловіків виявляється необхідним і важливим в контексті постійного розвитку сучасного організаційного середовища. Здійснення такого аналізу дозволяє збагатити розуміння факторів, що впливають на ефективність керівництва, та розкрити можливості для покращення практик управління [2].

Наведені вище аргументи свідчать про актуальність подальших досліджень у цій області, а також визначають напрямки для практичного застосування отриманих результатів. Зокрема, управління розмаїттям стилів керівництва, врахування соціокультурного контексту та розробка політик гендерної рівності можуть сприяти створенню сприятливого та рівноправного робочого середовища.

Розгляд теоретичних підходів до розуміння управлінської діяльності з психологічної перспективи відображається через призму різних концепцій і моделей, які допомагають пояснити, передбачити та оптимізувати поведінку та рішення керівників. На прикладі досліджень управлінської праці жінок та чоловіків, різниця між статями може розглядатися з погляду таких психологічних аспектів.

Соціальна роль і стереотипи теорії соціальної ролі та соціальних стереотипів визначають, як очікування суспільства впливають на поведінку керівників різних статей. Наприклад, стереотипи про лідерство можуть впливати на те, які ролі призначаються жінкам і чоловікам у керівництві [1].

Емоційний інтелект дослідження емоційного інтелекту вказують на те, що



жінки та чоловіки можуть мати різний рівень виявлення і керування емоціями у процесі управління. Це може впливати на спосіб спілкування, прийняття рішень та реагування на стресові ситуації.

Соціальні мережі та підтримка дослідження соціальних мереж та підтримки в організаційному середовищі можуть показати, як жінки і чоловіки будують свої професійні контакти та використовують їх для досягнення успіху у кар'єрі.

Мотивація та цінності вивчення мотивації та особистісних цінностей може розкрити різницю в пріоритетах жінок і чоловіків у контексті управління, що впливає на їхню мотивацію та цілеспрямованість у досягненні організаційних цілей.

Отже, розуміння психологічних аспектів управлінської діяльності дозволяє краще розуміти різницю між статями у контексті управління та розвивати практичні стратегії для підвищення ефективності керівництва незалежно від статевої приналежності.

Розглянемо відмінності в управлінській діяльності чоловіків та жінок через певні аспекти. Наявно показано це в таблиці 1.

Табл.1 - Гендерна відмінність в управлінській діяльності

| Аспект | Жінки | Чоловіки |
|--------------------------|--|--|
| Стиль управління | Зазвичай більш тендітні та демократичні | Схильні до більш авторитарного стилю |
| Міжособистісність | Схильні до співпраці та звернення до командного підходу | Частіше виявляють конкурентність та лідерські якості |
| Стресостійкість | Мають вищу схильність до емоційного спілкування та співчуття | Частіше проявляють стресостійкість та мають тенденцію приховувати емоції |
| Підходи до ризику | Можуть бути більш обережними та консервативними | Частіше приймають ризики та зосереджені на результаті |
| Емоційна інтелігентність | Схильні до більшої емоційної інтелігентності та виявляють більшу емпатію | Менш виражена емоційна інтелігентність, але частіше зосереджені на логіці та об'єктивності |

Табл.1 – складено авторами за допомогою використаних джерел.

Узагальнюючи, можна сказати, що гендерні відмінності проявляються в управлінській діяльності у різних аспектах, таких як стиль управління, міжособистісність, стресостійкість, підходи до ризику та емоційна інтелігентність [6].

Жінки, як правило, демонструють більш тендітний, співпрацюючий і емоційно-орієнтований підхід до управління, виявляють спрямованість на командну роботу і співчуття. Вони можуть бути обережнішими у виборі ризиків та більш відкритими щодо власних емоцій.

Натомість чоловіки частіше виявляють авторитарність, конкурентоспроможність і лідерські якості. Вони можуть приховувати свої емоції, бути більш стресостійкими і зосередженими на досягненні результатів.

Ці відмінності не означають, що один підхід кращий за інший, але вони можуть впливати на стиль управління та підходи до прийняття рішень в



організаційному середовищі.

Також розглянемо що ж спільне мають чоловіки та жінки в сфері управлінської діяльності, ці дані представлені в таблиці 2.

Табл.2 - Спільні гендерні риси в сфері управлінської діяльності

| Аспект | Опис |
|--------------------------|--|
| Мотивація | Спільними для багатьох можуть бути особисті цілі, визнання, виклики та можливість розвитку |
| Ефективність комунікації | Якісна комунікація з ключовими навичками, такими як емпатія, слухання та чіткість |
| Стресостійкість | Здатність до ефективного управління стресом та адаптація до змін |
| Етика роботи | Схильність до етичної поведінки та дотримання професійних стандартів |
| Самотивація | Здатність до внутрішньої мотивації і самокерування у досягненні цілей |
| Управління часом | Навички планування та прийняття рішень щодо ефективного використання часу |

Табл. 2 – складено авторами за допомогою використаних джерел.

Узагальнюючи, у сфері управлінської діяльності існують спільні гендерні риси, що виявляються у мотивації, ефективності комунікації, стресостійкості, етиці роботи, самотивації та управлінні часом. Незалежно від статі, управлінці мають подібні цілі, такі як досягнення успіху та розвитку, вони спроможні ефективно спілкуватися та пристосовуватися до змін, вони дотримуються етичних стандартів та здатні мотивувати себе та інших до досягнення цілей, а також мають навички ефективного управління часом. Ці загальні риси свідчать про те, що успішне управління базується на загальних принципах та якостях, які можуть бути розвинуті та вдосконалені кожним управлінцем незалежно від статі [9].

Висновки. Загальний висновок полягає в тому, що сучасні дослідження управлінської праці жінок та чоловіків відображають різноманітні аспекти та напрями, що відображають тенденції суспільного розвитку. Актуальність порівняльного аналізу управлінської праці визначається кількома ключовими факторами, включаючи гендерну рівність, розмаїття керівницьких стилів, соціокультурний контекст та практичні наслідки.

Порівняльний аналіз управлінської праці жінок та чоловіків є необхідним і важливим в контексті постійного розвитку сучасного організаційного середовища. Він допомагає збагатити розуміння факторів, що впливають на ефективність керівництва, та розкриває можливості для покращення практик управління.

Розгляд теоретичних підходів до управлінської діяльності з психологічної перспективи дозволяє краще розуміти різницю між статями у контексті управління та розвивати практичні стратегії для підвищення ефективності керівництва незалежно від статевої приналежності. Розгляд відмінностей у управлінській діяльності через різні аспекти, такі як соціальна роль, емоційний інтелект, соціальні мережі та підтримка, мотивація та цінності, вказує на необхідність і важливість подальших досліджень у цій області для практичного застосування отриманих результатів.



Гендерні відмінності в управлінській діяльності проявляються у різних аспектах, включаючи стиль управління, міжособистісність, стресостійкість, підходи до ризику та емоційну інтелігентність. Жінки частіше проявляють тендітний, співпрацюючий підхід та більшу спрямованість на командну роботу, водночас чоловіки націлені на лідерство та конкурентоспроможність. Проте, ці різниці не визначають, який підхід є кращим, а лише впливають на стиль управління та прийняття рішень.

Незважаючи на це, існують спільні гендерні риси в сфері управлінської діяльності. Так, як мотивація, ефективність комунікації, стресостійкість, етика роботи, самомотивація та управління часом. Навіть якщо управління різними статями може мати певні відмінності, загальні принципи та навички все одно є важливими для успішного керівництва.

Список використаних джерел

1. Табанова А. І. Гендерні стереотипи та їх вплив на трудову діяльність: Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічні підсумки? 2014 року: реалії та перспективи». — Львів, 26-27 грудня 2014. – С. 90-93.
2. Чернявская Т.П. Личностные особенности собственников и не собственников бизнеса: гендерный аспект. Наука і освіта. Південний науковий центр НАПН України. Одеса. 2013. - С. 29-33.
3. Глушкова Н.М. Гендерні особливості управління трудовим колективом. Актуальні дослідження в соціальній сфері матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 листопада 2022 р.) / гол. ред. В. Корнєшук. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2022. – 180 с. С.56-58.
4. Кузьмін А.А. Психологічні аспекти лідерства в гендерному вимірі. Матеріали VIII Міжнародної науково-технічної конференції «Актуальні задачі сучасних технологій». — Тернопіль. Тернопільський національний технічний університет. 27-28 листопада 2019. – С.132-133.
5. Гендерні особливості стилів керівництва. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=7688>
6. Eagly, A. H., & Koenig, A. M. (2006). Social Role Theory of Sex Differences and Similarities: Implication for Prosocial Behavior.
7. Eagly, A. H., & Karau, S. J. (2002). Role congruity theory of prejudice toward female leaders. *Psychological review*, 109(3), 573.
8. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – С. 120.
9. Молчанова Ю. Психологічна підготовка керівних кадрів освіти: актуальні питання формування мети і завдань: Вісник Нац. академії держав. управління при Президентіві Укр. - 2011/2. - N 3. - С. 221-228.

***Abstract.** This research work is aimed at a comparative analysis of the psychological aspects of managerial work of women and men. By comparing leadership styles, the influence of personal characteristics on managerial effectiveness and stress resistance, as well as the characteristics of communication and conflicts in the work environment, the study reveals key differences and similarities between men and women in managerial activities. The results provide important conclusions for practical application in the development of managerial skills in the workplace.*



Key words: *gender equality, managerial work, comparative analysis, socio-cultural context, psychological aspects, gender differences, management style, stress resistance, communication effectiveness.*

Науковий керівник: *викладач, Заслужений вчитель України, Шутяк І.А.*

Стаття відправлена: 15.04.2024

Шутяк І.А.